

ČESKÁ STŘEDOŠKOLSKÁ UNIE: KAMPAŇ REVOLUCE NA STŘEDNÍ

Česká středoškolská unie vznikla v roce 2013 z iniciativy aktivních středoškoláků, kteří nebyli spokojeni s českým školstvím. Do té doby neexistovala v České republice žádná platforma, skrze kterou by mladí lidé ze středních škol mohli komunikovat svůj hlas směrem k rozhodovacím činitelům a dalším autoritám. Mezi naše hlavní cíle patří podpora občanské angažovanosti mezi mladými lidmi, prosazování žákovského pohledu ve vzdělávací politice a posilování všeobecného vzdělávání. Již 3 roky komunikujeme s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, vzdělávacím výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, odbornými a profesními asociacemi nebo neziskovými organizacemi, abychom do veřejné diskuse přinesli pohled vzdělávaných žáků.

1. Aktivity středoškolské unie v roce 2016

V prvních dvou třetinách roku 2016 jsme uspořádali několik akcí napříč Českou republikou, mezi něž řadíme například Víkend studentských samospráv – celostátní setkání a školení studentských parlamentů, Zažij střední jinak – série tří odpoledních workshopů zaměřených na aktuální dění ve školství, ale také republikový sněm s debatou o vzdělávání nebo kulaté stoly v Poslanecké sněmovně.

Mimo uspořádané akce jsme svou činnost soustředili také na aktuální dění ve středním školství. Na jaře jsme ve spolupráci s poslanci ze školského výboru prosadili změnu ve školském zákoně a posílili tak žákovské samosprávy. Souběžně jsme v otevřeném dopise vyjádřili nesouhlas s připravovanou vyhláškou o stravování na školách, hodnotíme vývoj maturitních zkoušek a zaměřujeme se na roli žáka ve vzdělávání. Ve závěru roku 2016 představujeme kampaň „Revoluce na střední“, kterou zakládáme na zpětné vazbě našich členů-středoškoláků, konzultacích s partnery a vizích, které dle našeho názoru vedou školství k pozitivnímu vývoji.

2. Kampaň Revoluce na střední: ideje ve vzdělávání

Zastáváme názor, že vzdělávací proces by měl být primárně zaměřený na žáka a uzpůsobený jeho potřebám. Přístup obvykle označovaný jako “student-centered education”, tedy vzdělávání, v němž žák není vnímán jako pouhý objekt, který je třeba vzdělat, ale mnohem spíše jako samostatně myslící osobnost schopna převzít zodpovědnost za své vzdělávání. Chceme, aby studenti na středních školách mohli do větší míry rozhodovat nejen o obsahu jejich vzdělávání, ale i o samotném chodu vzdělávací instituce (z tohoto důvodu prosazujeme větší volitelnost předmětů a posílení žákovských samospráv, viz níže). V pojetí vzdělávání zaměřeného na žáka hraje učitel ve vzdělávacím procesu spíše roli průvodce a mentora, nikoliv pouhého předávajícího

vědomostí. Tento přístup ke vzdělávání staví na teorii konstruktivismu, která klade důraz na aktivní roli žáka ve vzdělávacím procesu a vyzdvihuje proces vlastního konstruování poznatků (opakem této teorie je tzv. transmisivní vyučování, tedy takové, které hotové poznatky pouze předává).

Český vzdělávací systém nebere v potaz rozdíly mezi žáky dostatečně, proto prosazujeme přizpůsobení vzdělávacího procesu tak, aby zohledňoval schopnosti a možnosti žáků jednotlivě, nikoliv ryze kolektivně. Jako důležitou vnímáme též schopnost sdílení vědění, práci s informacemi a propojování nových informací s již osvojenými poznatky. Věříme, že pokud má být vzdělávání, kterého se nám na střední škole dostává, relevantní pro potřeby 21. století, je třeba usilovně pracovat na změnách reálně ovlivňujících praxi ve třídách, a proto přicházíme s kampaní "Revoluce na střední".

3. Kampaň Revoluce na střední: katalog požadavků na změny

Střední školství se dlouhodobě potýká s různými problémy, které jsou mnohdy pojmenovány, ale k jejich řešení společnost z různých důvodů často nedospěje. Společenská poptávka po změnách je velmi roztržena a školství v České republice chybí jednotný směr. Česká středoškolská unie přichází s devíti prioritami, na kterých se shodli středoškoláci napříč celou republikou během VIII. republikového sněmu spolku. Těchto několik cílů, jak změnit střední školství, tvoří koncepční balík s hlubším dosahem. Cílem není sestavit zcela profesionální analýzu chyb českého školství, jako spíše poukázat na výzvy a jejich souvislosti, nastínit jejich řešení a na samotné realizaci dále spolupracovat s ministerstvem školství a dalšími stranami.

Pro jednotlivé části katalogu jsme připravili analýzy s odůvodněním našich návrhů. Ty budeme postupně konzultovat s aktéry v daných oblastech, abychom postupně dospěli plánů implementace představovaných změn. Naším cíle je rovněž otevřít společenskou diskusi o podobě a roli střední školy v dnešní době a nabídnout jiné přístupy k možnému vývoji české vzdělávací soustavy. Kampaň vedeme současně i jako podporu učitelů a ředitelů, kteří představované myšlenky do výuky již vnášejí. Víme, že existuje řada škol, které berou kvalitu vyučování a demokratické fungování vážně, proto je i naším cílem dobrou praxi podporovat a zviditelňovat.

1) POSÍLENÍ ŽÁKOVSKÝCH SAMOSPRÁV

Studentské parlamenty a rady dnes nemají plnou oporu v zákoně, což bychom chtěli změnit jejich ukotvením včetně jejich práv a povinností. Dále navrhujeme jejich propojení se školskou radou, ve které by členové samosprávy zasedali.

2) DŮRAZ NA KVALITU UČITELE

Kvalita pedagogů je určující pro úroveň školství. Chceme dobře placené odborníky-pedagogy, kteří se budou stále vzdělávat a zlepšovat. Důležité je upevňovat vztah žák-učitel a pohledy žáka na probíhající výuku reflektovat.

3) DŮRAZ NA METODICKOU PESTROST VE VÝUCE

Frontální výuka, učení nazpaměť, známky od 1 do 5. Proti tomu stavíme skupinové nebo individuální zadání, projektovou nebo kooperativní výuku či osobní konzultace.

4) SNÍŽENÍ MAXIMÁLNÍHO POČTU ŽÁKŮ VE TŘÍDĚ NA 24

V současnosti může být v učebně až 34 žáků. Přejeme si, aby se výuka více zaměřila na žáka jako jednotlivce, proto tomu musíme vytvořit podmínky.

5) ZVÝŠENÍ ODMĚN ZA PRAXE A JEJICH KVALITA

Žák generující příjem osobě, u níž podstupuje praxe, má minimální mzdu pouhých 17,5 Kč. Nechceme pracovat za almužnu a vytvářet firmám profit, klademe důraz na kvalitu a férovost praktického učení.

6) VĚTŠÍ VOLITELNOST VYUČOVANÝCH PŘEDMĚTŮ

Na střední škole se žák profiluje do svého dalšího profesního, školního i osobního života. Chceme podpořit větší možnost výběrovosti předmětů tak, aby byly hodiny strávené ve škole žákovi co nejvíce přínosné.

7) UZNÁNÍ JAZYKOVÉHO CERTIFIKÁTU U STÁTNÍ MATUREITY

Požadujeme, aby student, který získá certifikovaný test z cizího jazyka, z něj nemusel skládat zkoušku ve společné části maturity. Nyní je to nesmyslně možné jen v části školní.

8) ODVOLATELNOST VŮČI KÁZEŇSKÝM OPATŘENÍM

Na střední škole jsme již téměř dospělí. Za své činy jsme odpovědní, kdo ale zaručí správnost jejich hodnocení? Požadujeme spravedlivé rozhodování ve věci kázeňských postihů a snížené známky z chování. Současný stav neumožňuje odvolání.

9) APOLITICKÉ JMENOVÁNÍ ŘEDITELŮ

Složení komise, která vybírá ředitele do jeho funkce, je o jedno místo více politické než odborné. Abychom zabránili obchodům v krajích s tak důležitou pozicí, chceme změnu rozložení sil a změnu doporučujícího charakteru rozhodnutí komise na závazný.